

Dorotea kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Risbäck skola i Dorotea kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Dorotea kommun inte uppfyller författningskraven avseende hur den garanterade undervisningstiden ska fördelas över ämnen och stadier (10 kap. 5 § skollagen, 9 kap. 3 § skolförordningen).

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Dorotea kommun att senast den **25 mars 2022** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Åtgärder

Dorotea kommun måste vidta följande åtgärd:

- Se till att eleverna vid Risbäck skola som har modersmålsundervisning ges undervisning i enlighet med den nationella timplanen i samtliga ämnen. I detta ingår att skolans rektor genom schemaläggning möjliggör elevernas deltagande i samtliga ämnen. (10 kap. 5 § skollagen, 9 kap. 3 § samt 5 kap. 7 och 8 §§ skolförordningen).

Anmärkning

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen konstaterar att Dorotea kommun vid Risbäck skola inte uppfyller författningskraven avseende förande av betygskatalog (Skolverkets föreskrifter om betygskatalog SKOLFS 2011:123).

Skolinspektionen tilldelar därför med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Dorotea kommun en anmärkning.

Dorotea kommun ska senast den **25 mars 2022** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Dorotea kommun vid Risbäck skola inte uppfyller författningskraven avseende att lärarna ska samverka i arbetet för att nå utbildningsmålen och organisera och genomföra arbetet så att eleverna får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang (Lgr 11, 2.2 Kunskaper).

Skolinspektionen tilldelar därför med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Dorotea kommun en anmärkning.

Dorotea kommun ska senast den **25 mars 2022** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om ärendet

Skolinspektionen har genomfört en tillsyn av Risbäck skola årskurs F–6 i syfte att kontrollera att Dorotea kommun uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Tillsynen har fokuserat på områdena *Undervisning och lärande, Extra anpassningar och särskilt stöd, Bedömning och betygssättning, Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, samt Grundläggande förutsättningar för skolenheten.*

Tillsynen har genomförts via digitala intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och skolans rektor, samt granskning av inhämtad dokumentation.

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen i sin helhet uppfyller de krav som finns i skollagen och i andra författningar. I detta ansvar ligger att rätta till brister närhelst de framkommer.

Bedömning

Föreläggande

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att samtliga elever vid Risbäck skola inte får undervisning i samtliga ämnen i enlighet med den nationella timplanen. Detta då de elever som läser samiska i vissa fall får sin undervisning i modersmålet samtidigt som övriga elever ges undervisning i annat ämne och eleverna inte ges någon kompensation för den undervisningstid de förlorar.

Rättslig reglering

I skollagen avses den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. I skolförordningen anges hur den garanterade undervisningstiden ska fördelas över ämnen och stadier (10 kap. 5 § skollagen, 9 kap. 3 § skolförordningen).

Enligt skollagen ska en elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk (10 kap. 7 § skollagen).

I skolförordningen anges även hur modersmålsundervisning får anordnas, vilket är i form av språkval, som elevens val, inom ramen för skolans val, eller utanför den garanterade undervisningstiden (5 kap. 7 och 8 §§ skolförordningen).

Skolinspektionens utredning

Utredningen visar att elever i årskurs 5 och 6 som läser samiska vid Risbäck skola i vissa fall får sin undervisning i modersmålet samtidigt som övriga elever ges undervisning i annat ämne och eleverna inte ges någon kompensation för den undervisningstid de förlorar. Detta framkommer vid intervju med elever, lärare och skolans rektor. Ingen beräkning har gjorts av hur många timmar som eleverna förlorar i respektive ämne. Enligt skolans rektor och lärare är tanken att eleverna ska läsa modersmål utanför den garanterade undervisningstiden. Att undervisningen i modersmålet ändå hamnat på samma tid som annan undervisning beror på att kommunen inte har någon egen lärare utan att undervisningen ges som fjärrundervisning och inga andra tider fanns att tillgå då planeringen gjordes. Upplägget med att eleverna schemaläggs dubbelt fanns även föregående läsår enligt skolans rektor.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Dorotea kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Dorotea kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan brister vad gäller förande av betygs katalog på grund av att det inte alltid är den eller de lärare som beslutat om elevernas betyg som undertecknar betygs katalogen.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad (3 kap. 16 § skollagen). Om fler än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas och bara någon eller några av dessa är legitimerade, ska betyget beslutas av den eller de legitimerade lärarna (6 kap. 3 § skolförordningen). Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med gällande regelverk (3 kap. 14 § skollagen).

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Titel på den eller de som har beslutat om betyg ska också framgå (Skolverkets föreskrifter om betygskatalog SKOLFS 2011:123).

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med skolans lärare och rektor framkommer att betygssättningen av eleverna vid Risbäck skola sker av den undervisande läraren. Om den undervisande läraren saknar legitimation sätts betygen tillsammans med en legitimerad lärare. Om båda lärarna bedrivit undervisning sätter den legitimerade läraren betygen efter samråd med den lärare som saknar legitimation.

Av skolans betygskatalog och av intervju med lärare framgår dock att signeringen i betygskatalogen av de flesta betyg eleverna fått vårterminen 2021 gjorts av en lärare som inte deltagit i betygssättningen. Endast betyget i slöjd, samt idrott och hälsa har signerats av den undervisande och tillika legitimerade läraren som beslutat om betyget. Det saknas därmed namn och titel på den eller de lärare som beslutat om de flesta av elevernas betyg.

Motivering till anmärkning som ingripande

Även om beslut om betyg fattats korrekt så uppfyller verksamheten inte författningarnas krav när det gäller att den eller de lärare som beslutat om betyg också ska underteckna betygen i betygskatalogen. Skolinspektionen tilldelar mot bakgrund av detta huvudmannen en anmärkning. De åtgärder huvudmannen vidtar ska redovisas samtidigt som huvudmannen redovisar åtgärder för att komma till rätta med övriga påtalade brister.

Undervisning och lärande

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att de lärare som undervisar samma elever i samma ämne, men vid olika skolor, inte samverkar tillräckligt i arbetet för att organisera och genomföra arbetet så att eleverna får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang.

De ämnen som berörs är matematik, svenska, engelska, idrott och hälsa samt de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena i årskurs 3–6 vid Risbäck skola.

Rättslig reglering

I läroplanen anges att alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen och organisera och genomföra arbetet så att eleverna får möjligheter till överblick och sammanhang. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. De ska även organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga (Lgr 11, 2.2 Kunskaper). Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har

rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen (Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens utredning

Utredningen visar att eleverna i årskurs 3–6 vid Risbäck skola får undervisning på Strandenskolan i Dorotea varje torsdag. I exempelvis ämnena hem- och konsumentkunskap samt slöjd får eleverna endast undervisning i på Strandenskolan Dorotea. I ämnena matematik, svenska, engelska, idrott och hälsa samt de samhällsorienterande ämnena får dock exempelvis eleverna i årskurs 6 vid båda skolorna undervisning. Undervisningen ges av olika lärare, i Risbäck skola i åldersblandade grupper och i Strandenskolan endast tillsammans med elever i samma årskurs. Detta framgår av intervju med skolans rektor, undervisande lärare, eleverna och elevernas scheman. Vissa principer för fördelning av undervisningsmoment finns, exempelvis att eleverna bör få ha mer muntliga moment i Strandenskolan där fler elever i samma ålder finns. Vissa undervisningsmoment faller sig också naturligt att de ska genomföras på en plats, exempelvis simningen på Strandenskolan då simhallen finns i centrala Dorotea.

Av genomförda intervjuer framgår dock att varje lärare har sin egen planering i respektive ämne och genomför undervisningen utifrån denna. Någon gemensam planering för innevarande termin eller kommande veckor finns inte enligt de intervjuade, även om intervjuade lärare i Dorotea uppger att de översiktligt beskrivit för lärarna i Risbäck vad de avser att göra under terminen och att rektor uppger att de kommit överens om att moment i undervisningen inte ska göras flera gånger. Intervjuade elever i årskurs 6 uppger att det blir svårare att hänga med i undervisningen när de gör olika saker med olika lärare i samma ämne. Exempelvis att de i vissa ämnen också har olika skolböcker. De uppger vidare att de ofta inte vet vad de ska jobba med innan lektionerna, utan får veta det när lektionen inleds. Vad eleverna i klassen på Strandenskolan gjort i ämnet sedan sist känner de inte heller till. Av intervjuerna framkommer även att eleverna ibland får göra om samma undervisningsmoment på grund av att planeringarna inte överensstämmer mellan skolorna.

Enligt lärarna i Risbäck så har det tidigare gjorts försök att arbeta efter samma planering, men det fungerade inte då de i Risbäck arbetar med åldersblandade undervisningsgrupper och i Dorotea årskursvis.

Den avrapportering som sker mellan lärarna om vad som gjorts vid lektionerna sker främst antingen spontant när lärarna ses av andra orsaker eller via elevernas veckobrev som rör större händelser. Vissa lärare har tätare kontakt på eget initiativ. Det finns dock ingen systematisk löpande avrapportering av vad som gjorts eller hur långt eleverna har nått enligt vad som framkommer vid intervju med undervisande lärare i Risbäck och Dorotea, samt skolans rektor.

Det framgår vidare av intervjun med skolans rektor att denne inte ställt krav på samplanering av undervisningen eller löpande avstämning av vad som gjorts, då annat har behövt prioriteras på skolorna enligt rektorn.

Motivering till anmärkning som ingripande

Det finns flera skäl till att ansvariga lärare ska samverka för att organisera och genomföra undervisningen. När samverkan brister så kan eleverna bland annat riskera att inte få ta del av hela det centrala innehållet i respektive ämne eller inte ges möjlighet att utvecklas maximalt efter sin förmåga. Skolinspektionen tilldelar mot bakgrund av detta huvudmannen en anmärkning. De åtgärder huvudmannen vidtar ska redovisas samtidigt som huvudmannen redovisar åtgärder för att komma till rätta med övriga påtalade brister.

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström.

I den slutliga handläggningen har utredaren Ulf Pantzare och juristen Frida Isaksson medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Risbäck skola

Fakta om Risbäck skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Risbäck skola i Dorotea kommun under ht 2021. Tillsynen genomfördes digitalt mellan den 6–14 oktober 2021 av utredarna Ulf Pantzare och Helen Lundell Sjöberg.

Vid Risbäck skola finns 13 elever i årskurserna F-6. Eleverna är uppdelade i två undervisningsgrupper som leds av var sin pedagog. Eleverna får viss undervisning på Strandenskolan i Dorotea.